

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN MARCUS DE VOGELAER JR. (AMSTERDAM)
4 MAART 1610
9

Naar aanleiding van het ontvangen van snaren en een muziekboek van De Vogelaer.

Samenvatting: Huygens bedankt Marcus de Vogelaer jr. voor het zenden van snaren en van een [muziek]boek.

Bijlage: LENTULÈ MISISTI (Huygens 1610; Gedichten 1, p. 23, Meer 2004, pp. 68-69).

Over een antwoord door De Vogelaer is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 15, fol. 22: brief (enkelvel, 20x32cm, a|b; autograaf).

Uitgaven op papier: Worp 1, nr. 9, p. 5: onvolledig (<Ceterum, ... commendem?>), rest samengevat.
— Rasch 2007, nr. 9, pp. 238-240: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Margaretha van Valckenburgh; Johan de Vogelaer; Marcus de Vogelaer sr.

Plaatsen: Alkmaar; Republiek (Verenigde Nederlanden); Utrecht.

Glossarium: chorda (snaar); fides (snaren=luit).

Transcriptie

Probo et honesto juveni Marco de Vogelaer, cognato mihi plurimum colendo.

Amstelreodamum.

Salutem plurimam dicit.

Jam vir es, laudo, gratiasque, mi Marce, quam maximas ago cum pro libro tum maximè pro chordis, quarum certè indigentissimus eram. Jam prorsus oblitum te mei arbitrabar, quod tam diu sine ullis litteris cunctabare (non perpendens omnes undique aquas congelatas). Jam verò contrarium reperio: stas promissis. Ignoscas, oro, quod tam inhonestè duos petierim fasciculos. Nesciebam, ita vivam, jam et fratrem tuum Joannem discere fidibus. Quod cum ita sit, nimium etiam, etsi tantum dimidium, misisse videris. Sed cum vos etiam indigebitis, par pari referam, vicissimque impertiar. Jam quidem chordæ hic nullæ (nec enim, si fuissent, à te tam audacter petissem), ideoque tuæ tanto mihi gratiores.

Ceterum, mi Marce, quid scribam? De Republicâ? De novis hisce Ultrajectensibus seditionibus? Ista meum superant captum, neque aliquid scio. De Alcmariensibus? Tantundem. Quid ergo? Quam ut te Deo Optimo Maximo commendem? Valebis igitur, et utrique parenti, fratribus et sororibus precaberis à nobis læta et felicia. Hagæ-Comitis, 4^o Nonas Martias MDCX.

Tuus si quis alius,
Const. Huygens, annorum 13, 1610.

Vertaling

Aan de waarde jongeheer mijn neef Marcus de Vogelaer,

te Amsterdam.

Beste Marcus,

¹Je hebt woord gehouden, werkelijk, mijn Marcus, en ik dank je zeer zowel voor het boek als in het bijzonder voor de snaren, die ik beslist zeer nodig had. Eerst dacht ik dat je mij helemaal had vergeten, omdat je zo lang talmde zonder zelfs een brief te sturen (terwijl ik er geen rekening mee hield dat overal het water was bevroren). Maar nu ondervind ik het tegendeel, namelijk dat je je aan je beloften houdt. Vergeef mij, vraag ik je, dat ik zo brutaal om twee boeken heb gevraagd. Ik wist niet, zowaar ik leef, dat ook je broer Johan [de Vogelaer] bezig was om op de luit te leren spelen. Want nu dat zo is, komt het mij voor dat je, hoewel slechts de helft, al te veel hebt gestuurd. Maar wanneer jullie zelf ook iets te kort zullen komen, dan zal ik het gezondene met gelijke munt terugbetalen, en jullie op mijn beurt iets doen toekomen. Maar er zijn hier geen snaren (als dat wel zo was, dan had ik ze niet zo stoutmoedig aan jou gevraagd), en daarom ben ik des te dankbaarder voor de jouwe.

Verder, Marcus, wat zal ik schrijven? Over de toestand in de Republiek? Over de recente onlusten in ²Utrecht? Dat gaat mijn begrip te boven, en ik weet er niets van. Over die in ³Alkmaar? Hetzelfde. Dus wat dan? Hoezeer ik je aanbeveel in de gunst van God? Het ga je goed en ik wens namens ons je beide ⁴ouders, je ⁵broers en je zussen alle geluk en voorspoed. Den Haag, 4 maart 1610.

De jouwe als wie dan ook,
Constantijn Huygens,
13 jaar oud, 1610.

¹. Marcus de Vogelaer jr.'s belofte om snaren te sturen moet zijn gedaan tijdens het bezoek dat de jonge Huygens in gezelschap van zijn vader Christiaan Huygens in januari 1610 bracht aan de familie De Vogelaer in Amsterdam. Huygens beschrijft dit bezoek uitvoerig in zijn (Latijnse) gedicht 'Reisgedicht' (1 april 1610; *Gedichten* 1, pp. 18-23, Meer 2004, pp. 70-79).

². In Utrecht had de burgerwacht op 21 januari 1610 (Oude Stijl) een wisseling van het stadsbestuur afgedwongen met minder invloed van de aristocratisch gerichte Staten van Utrecht. Eind maart zond de Staten Generaal troepen om Utrecht te bezetten, hetgeen door een compromis werd afgewend. Omdat de opstandigen teveel wilden werden de vernieuwingen per decreet van de Staten Generaal op 5 mei (Nieuwe Stijl) alsnog teruggedraaid. Zie D.A. Felix, *Het oproer te Utrecht in 1610* (Utrecht 1919).

³. In Alkmaar waren in 1609 onlusten uitgebroken naar aanleiding van de samenstelling van de vroedschap. De Staten Holland stelden begin 1610 orde op zaken. Zie J.C.M. Cox, «*De Heereen van Alkmaer*»: *Regeerders en regenten, vroedschap en raad 1264-2005* (Alkmaar 2005), p. 13.

⁴. Marcus de Vogelaer sr. en Margaretha van Valckenburgh.

⁵. Het gezin De Vogelaer was een groot gezin: Marcus Jr. was de oudste van meer dan tien kinderen. Huygens onderhield later nog contacten met verschillende broers en zussen, onder wie Isabeau de Vogelaer, later echtgenote van Huygens' huisleraar Johan Dedel.

